

Symposium

DE GOUDEN DRAAD
VAN DE VRIJE GEEST

WOORD VOORAF

Deze bundel bevat de verzamelde teksten van het symposium 'De gouden draad van de vrije geest', gehouden in Tarascon-sur-Ariège op 10, 11, 12 september 2021.

Het symposium wordt georganiseerd ter gelegenheid van de uitgave van *Rozekruis Pers Plaatsen waar de geest waait. De Sabarthez als spiegel van de mensheid. Antoine Gadal 1877-1962, leven, werk en overdracht van de kathaarse Gnosis*. Als hommage aan Antoine Gadal, geboren in Tarascon, hopen wij met deze uitgave een weergave van zijn leven terug te brengen naar de Sabarthez, een van de streken in Occitanië waar de kathaarse Gnosis zich eens kon uitdrukken. De Rozekruis Pers is bijzonder vereerd het eerste Franse exemplaar aan de burgemeester van Tarascon-sur Ariège, de heer Alain Sutra, te mogen aanbieden.

3

De negen sprekers waarvan u de teksten in deze bundel bijeen vindt, belichten steeds één van de onderwerpen of interessegebieden waarin ook Antoine Gadal zich verdiepte. Gadals interesses waren breed. Zijn bevindingen pasten in een totaalbeeld: het beeld van de universele mens, die iedere diepte van Gods schepping wil onderzoeken en kennen, omdat hij een vrije geest is.

De thema's die besproken worden zijn: God is Liefde (Mirjam Duivenvoorden); De oorsprong en het leven van de mens – de grotten van de Volp (Robert Bégouën); De grotschilderkunst en haar betekenis voor de *Homo sapiens* (Philippe Grosos); Het leren kennen van de geestelijke kracht die God aan de mens heeft gegeven (Eric Palazzo); De invloed van het katarisme – God

zoeken boven alles en anderen liefhebben als zichzelf (Eduard Berga Salomó); De ziel waarin de Liefde zich kan ontvouwen (Maria Bartels); De plaats en priesterlijke rol van de vrouw in het kathaarse leven (Gwendoline Hancke); De verhouding tussen geloof en rede om tot kennis te komen (Sergi Grau Torras); De vrije geest – een geest van menselijkheid, spiritualiteit en transformatie (Peter Huijs).

Een speciaal woord van dank gaat uit naar de vele vrienden in binnen- en buitenland die mogelijk maakten dat deze symposiumbundel in vijf talen kon verschijnen.

Rozekruis Pers
Doride Zelle

GOD IS LIEFDE

Mirjam Duivenvoorden

Er zijn van die plaatsen op aarde, waar tijd en eeuwigheid elkaar lijken te raken en de grenzen wegvallen tussen vandaag, gisteren, vroeger – plaatsen die een grote rust in ons oproepen, of een blijde verwondering, of juist een sterke innerlijke beroering, omdat er iets in ons wordt gewekt wat tot dan óngeweten was en nu met kracht in ons opspringt. Plaatsen waar wij ons klein kunnen voelen in iets wat machtig groot en omvattend is, maar ook zo ‘thuis’, omdat wij voelen dat wij een plek hebben in die grootheid, dat wij er ten diepste mee verbonden zijn.

Het zijn plaatsen waar de Geest, die waait waar en waarheen hij wil, een *ingang* vond in mensen of in mensengemeenschappen die met die geestkracht willen leven en werken, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden. Vandaag zijn wij met elkaar in het gebied van de Sabarthez, zo’n plaats waar de Geest waaide en nog steeds waait en waar Antoine Gadal – wiens levensbiografie wij vandaag presenteren – het grootste deel van zijn leven doorbracht. Sabarthez – een *wieg der mensheid*, waar de prehistorische mens 40.000 jaar geleden zijn zichtbare sporen naliet; maar ook een gebied, een *bekken*, waarin de wijsheid der eeuwen samenvloeide en haar tekens vastlegde in en op de aarde. Gadals innerlijk was gevoelig voor deze impressies, hij lás de tekens... Zelf schreef hij:

Vaak genoeg heb ik de stilte bewaard, soms zelfs gedurende lange tijd...! Maar ook al zwijg ik, nooit zou ik de Sabarthez kunnen vergeten, noch Ornolac, noch de buitengewone fluistering die daar doorheen ademt, vol van inspiratie en onstoffelijk voedsel voor hen die er dankzij een zeldzame voorbeschikking voor openstaan. Nee, nooit zal ik dat vergeten... integendeel, ik denk vaak sterk aan die buitengewone plaatsen en met alle middelen die me ter beschikking staan tracht ik die te doorgronden, formuleer ik ideeën, en probeer ik dieper in de tijd door te dringen om te ontdekken wat en hoe ons Aquitanië, ons deel van de Pyreneeën was, waarvan de verschijningsvorm in een onbekende taal tot ons spreekt. [...] Het is een verrassend sterke kracht die mij aanspoort de 'principes', de uitgangspunten van tóen terug te zoeken.

Antoine Gadat werd in 1877 geboren in dit gebied dat altijd doortrokken was van een geest van vrijheid en in een tijd die volop in beweging was in politiek, maatschappelijk en religieus opzicht. Als jongeman vatte hij een grote vriendschap op voor zijn buurman Adolphe Garrigou, de eminente kenner van de prehistorie en historie van de Sabarthez, en zo raakte hij al op jonge leeftijd vertrouwd met de geschiedenis van zijn streek. Hij dronk alle verhalen, alle kennis van de oude man in en met zijn eigen onderzoekende geest en een onvermoeibare energie drong hij verder door in de unieke en toen nog weinig bekende geschiedenis van deze wieg der mensheid, op jonge leeftijd als onderwijzer met een grote belangstelling voor geschiedenis en spiritualiteit en in zijn vrije tijd en op latere leeftijd steeds meer als geoloog, speleoloog en archeoloog, die in contact stond met de wetenschappers van zijn tijd. De liefde voor het inwendige van de aarde, de grotten, de spoulga's en cavernes waarin Garrigou hem voor het eerst binnenleidt zal hem gedurende de rest van zijn leven niet meer verlaten. Zelf schrijft hij daarover:

Wat een heerlijke vervoering is dat voor iemand die besmet is met het 'steenvirus'! Ik geef toe dat ik een van die geïnfecteerden was en nog steeds ben, en ik zal altijd een van die 'gekken' blijven, zo men wil, die in vuur en vlam raken

door de gegraveerde symbolen op stenen en rotstekeningen. Vaak genoeg werd ik teleurgesteld, maar dat leidde altijd tot verdere studie en langdurige vergelijkingen; en wat een genoegdoening als zich dan de diepten ontsluit die aan de rotswand zijn toevertrouwd; het is alsof je de betekenis, de herinnering van een belangrijke gebeurtenis die duizenden jaren geleden plaatsvond opnieuw de toekomst inzendt!

8 | Gadal hield van de bergen om hem heen, met hun meren, heiligdommen, de kleine gehuchten, de ruïnes van eens zo imposante kastelen. Hij kende de vele kleinere en grotere grotten in de rotswanden van binnen en van buiten en doorkruiste in het binnenste van de berg de enorme ruimtes, die met elkaar verbonden zijn door gangen, galerijen en afgronden. Gedurende vele jaren pachtte en beheerde hij ruim 50 grotten in zijn omgeving, hij stelde ze open voor verder onderzoek en bracht er de nodige voorzieningen aan. Hij was op de hoogte met de prehistorische rotstekeningen van Niaux, als het ware om de hoek van Ornelac-Ussat-les-Bains, maar ook met de heilige plaatsen der druïden, de dolmens en menhirs in de wouden of op markante punten in het landschap.

Hij ontdekte hoe ook het christendom al vroeg zijn weg vond naar dit gebied, waar we dezelfde symbolen vinden als in de vroegchristelijke catacomben. Maar bovenal bracht hij aan het licht hoe in dit gebied een zuivere oorspronkelijke lijn van het christendom uitmondde in het Pyreense katarisme van de 12^e en begin 13^e eeuw, ten tijde van de hoogbloei in de Occitaanse samenleving. Het katarisme doofde uit, na vele jaren van vervolging door de gebundelde krachten van Kerk en Staat, maar nooit verdween uit de Sabarthez de Geest, die waait waarheen hij wil en die tot op de dag van vandaag in de harten van mensen een vuur doet ontvlammen: een bijna onverklaarbare drang om te onderzoeken, te doorgronden, en om vrij te zijn naar lichaam, ziel en geest...

Dit vuur brandde van jongs af aan in Gadal en hij zou gedurende zijn hele leven dit vuur van de Geest bewaren en v erder dragen.

Hij inspireerde tallozen om de diepten der aarde en het inwendige der dingen te doorvorsen maar ook om de verheven hoogte van de Geest – een geestelijke werkelijkheid die voor ieder mens toegankelijk is – in hun leven te tillen. Gadal was geen dromer, wel was hij een begenadigd verteller, en bovenal was hij iemand die in en door zijn leven een voorbeeld werd voor velen. Hij kende de diepten én de hoogten van het leven, en verloor nooit zijn vertrouwen in de grote betekenis ervan.

Het boek *Plaatsen waar de Geest waait* is ingedeeld in zeven delen: Genesis – Aarde – Mens – Hel – Wereld – Hemel – Epiloog. Ik zou u kort mee willen nemen op een reis door dit boek, een reis door het leven van Antoine Gadal aan de hand van vijf citaten van zijn hand en twee afsluitende citaten óver Gadal:

GENESIS

In het enorme Pyreneese bergmassief, waarvan de hoge toppen voor het grootste deel van het jaar bedekt zijn met sneeuw en ijs, ligt een lieflijk dal verscholen, waar de rivier de Ariège met kracht doorheen stroomt. Meer dan 70 miljoen jaar geleden werd de kalklaag van het Ariège-gebied tussen Bouan en Tarascon gevormd, toen zeeën deze streek overstroonden. In de periode tot 2 miljoen jaar geleden brak het graniet van het oergesteente door de kalklaag heen en vormde de toppen van de Pyreneeën. Door de inwerking van hitte en koude ontstonden spleten in de bergen van kalksteen, waar het water binnendrong en de kalksteen uitholde, het begin van de vorming van de grotten. Ondergrondse werkingen veroorzaakten in het gebergte een enorme inwendige breuk van 700-800 meter diep, een soort *schacht* dwars door de primaire lagen en het oergesteente heen, tot aan het magma van het binnenste van de aarde. En ten slotte vormden de kolossale bewegingen van de gletsjers dit dal, in het hart van de Sabarthez, 'als tot een kostbare vaas', rijk bezet met ertsen, mineralen en gesteenten.

Zo is het dal een ontmoetingspunt, een magnetisch brandpunt tussen hemel en aarde, dat als het ware is voorbestemd om achtereenvolgende stralingsimpulsen op te vangen van kosmische, of aardse en magnetische aard. En de mens die dit gebied bezoekt erváart iets van dit samentreffen in het diepst

van zijn eigen wezen, hij wordt hier gedreven tot het zoeken naar het doel van het leven, en tot de terugkeer naar de oorsprong van alle godsdienst, naar de universele wijsheid die de mensheid door alle tijden begeleidt.

AARDE

Om eens vrijuit te kunnen spreken, om je hart eens te kunnen luchten, moest je als bewoner van de Sabarthez een verafgelegen plek zoeken, een grot die moeilijk te bereiken viel, in de eenzaamheid, de stilte en de vrijheid van de duisternis. Arme kinderen van de Sabarthez! Pas in 1885 werd de scheiding van kerk en staat van kracht. [...] Toen kon zich eindelijk een beweging van de *Libre Pensée*, van de Vrije Gedachte vormen. Ik spreek nu over een groep die ik goed gekend heb: die van 1895... De burgers (van Sabarthez, voornamelijk van Tarascon, de oude hoofdstad der Tarusken) verzamelden zich om eindelijk vrij te kunnen spreken, om na te kunnen denken over hoe die sinds 700 jaren ingeslapen Gnosis - [het kathaarse christendom] - zich weer vrijuit zou kunnen ontvouwen.

10

HEL

De gruwel van de oorlog! Welke pen zal ooit het diepste diep van haar verschrikkingen kunnen beschrijven? Een meester-beeldhouwer, een geniale schrijver in brons, creëerde een grootse en aangrijpende sculptuur en het lot beschikte dat het werd geplaatst langs de weg naar Montréal-de-Sos en naar Sem. De kunstenaar Bourdelle wilde heel die verschrikkelijke wreedheid van de slagvelden uitbeelden in drie gezichten: Angst, Lijden, Dood. Je ondergaat een hevige emotie en je voelt een diep medelijden opkomen als je deze symbolische hoofden ziet! [...]

‘Weg met oorlog... nooit meer oorlog...’

Diepe vrede, mijn broeders uit de vier windstreken. Wat een mooie woorden... maar helaas al te snel in het niets vervlogen...! Een nieuwe grote wereldoorlog, andere kleinere oorlogen hebben sindsdien zowel het oude als het nieuwe continent opgeschrikt. Mogen wij dan niet - en met recht - ook onze stem laten horen? Het is de zachte stem van Balthasar, de wijze die de

wierook bracht, de stem van de Christus van liefde! Laten we die woorden zonder moe te worden steeds opnieuw herhalen, opdat ze eenmaal het hart van de oorlogvoerders bereiken, woorden die alle strijders met ons herhalen: *'Diepe vrede, mijn broeders!'*

MENS

Galaad, de trouwe bewaker van de Graal, is de spirituele zoon van hem die lange tijd, gedurende driekwart eeuw, bekendheid wist te geven aan een groot aantal historische rijkdommen van de Sabarthez in het Graafschap Foix, namelijk Adolphe Garrigou. Diens naam leeft nog krachtig in de harten der bewoners van de Haute-Ariège, ofschoon hij in 1897 gestorven is. Zijn ingetogen leven, dat een en al bescheidenheid en werkzaamheid was, staat hun als een voorbeeld voor ogen.

Zijn opvolger heeft, als een nederige leerling, zijn voorbeeld gevolgd, zoveel de omstandigheden dit toelieten. Het is hem niet mogelijk geweest het verleden zichtbaar te maken zoals hij dit gaarne had gewild: door namelijk vanuit de grotten en spelonken de historie te completeren; door, kortom, de hoge spiritualiteit, die nog steeds uit het inwijdingscentrum van Ussat-Ornolac oprijst, geheel te doen herleven.

Slechts schoorvoetend geven de ondergrondse gangen vrij wat zij eens gehoord en waargenomen hebben en er zijn dan ook nog altijd gedeelten die zich in het duister blijven hullen. De 'haven van het Pyreneese katarisme' is zeer uitgestrekt. Haar ingewikkelde historie is eeuwenlang vrijwel onbekend gebleven. De tijd was nog niet aangebroken. De laurier was nog niet tot nieuwe bloei gekomen.

Maar thans heeft uit alle delen van het oude Europa de wekroep van de heilige Graal geklonken. De Sabarthez is tot nieuwe daadkracht ontwaakt: verheven is de vervoering van de *purs* op het pad van de liefde, van het schone en het goede, de eeuwige en onsterfelijke weg van de heilige Graal.

WERELD

Wat is dan dat kathaarse gedachtengoed, hoe kunnen wij het kenschetsen? Voor de mannen en vrouwen die wij nu katharen noemen was het heel eenvoudig. Zij beschouwden zich als 'goede christenen', volgens de uitgangspunten van het vroegste